

VOGELWAARNEMINGEN (I)

door

W. Ganzevles

Ongeveer 2 jaar geleden zijn we begonnen met het verzamelen van waarnemingen van vogels in Limburg, ten behoeve van de over een aantal jaren te verschijnen Avifauna van Limburg, als vervolg op die van Hens.

Omdat wij geloven dat het publiceren van waarnemingen een stimulans kan zijn voor het doen van waarnemingen, en vooral voor het insturen ervan zullen we van nu af maandelijks een aantal publiceren.

We willen echter niet zo maar een rijtje losse waarnemingen vermelden maar aan de hand van de binnengekomen gegevens een soort of een groep vogels onder de loupe nemen, en eens wat meer vertellen van zijn of hun voorkomen in de provincie Limburg in een bepaalde periode.

Men moet hierbij bedenken dat geput wordt uit het binnengekomen materiaal, hetgeen dus niet zeggen wil dat alle waarnemingen daarmee ook bekend zijn. We vragen dan ook, om niet te lang te wachten met het insturen van waarnemingen, of het nu gaat over dit jaar of voorafgaande jaren. Waarnemingen kunt U sturen naar W. Ganzevles, Natuurhistorisch Genootschap, Bosquetplein 7, Maastricht, tel. 043-13671. Hier kunt U ook waarnemingskaarten krijgen.

Deze maand gaan we wat dieper in op het voorkomen in 1977 van de strandlopers van het geslacht *Calidris*.

Wanneer we over strandlopers praten, zal menigeen denken aan groepen van tienduizenden vogels op of boven het wad. Welnu, zulke enorme groepen zal men in Limburg niet tegenkomen. Een groepje van

25 ex. is al een uitzondering. Strandlopers vindt men buiten het broedseizoen altijd daar, waar land in water overgaat. Daar zoeken zij hun voedsel in de zachte bodem.

Waar het water dieper is dan enkele centimeters, zie je ze al niet meer. Dit biotoop kom je in Limburg vrijwel alleen tegen langs de Maas en ook daar op slechts enkele plaatsen. Waar de Maas gekanaliseerd is en waar de grindbanken verdwenen zijn, daar zijn ook de strandlopers verdwenen. Waar die grindbanken wel nog voorkomen, hangt de aan- of afwezigheid van strandlopers sterk samen met de waterstand. Slechts bij laag water vallen de grindbanken droog. Wanneer het water hoog is is ook het aantal waarnemingen geringer. De laatste jaren zijn er de grindgaten bijgekomen als mogelijke pleisterplaatsen.

Maar aangezien de meeste een verbinding met de Maas hebben, geldt voor deze gebieden eveneens; hoe lager de waterstand, hoe meer kans op strandlopers.

Van het totaal van de in Nederland doortrekkende en overwinterende strandlopers, trekt maar een zeer gering, op het geheel te verwaarlozen aantal over Limburg.

In 1977 kwam daarbij zoals gezegd, dat de waterstand ongunstig (hoog) was. Er werden vier soorten waargenomen. De bonte- en de kleine strandloper worden het "meest" gezien. Van de bonte strandloper de volgende waarnemingen:

2-3: 1 ex	Stevensweert	(P.Verbeek)
10-3: 1 ex	Eijsden	(W.Ganzevles (WG))
16-3: 2 ex	Eijsden	(W.G.)
29-3: 1 ex	Eijsden	(W.G.)
18-4: 1 ex	Eijsden	(W.G.)
18-5: 1 ex	Eijsden	(W.G.)
1-8: 1 ex	Eijsden	(M.Claessens, H.Erkenbosch, R.Potting, W. en J.v.d.Coelen.)

17-9: 1 ex	Itteren	(J.v.d.Coelen)
18 t/m		
20-9: 4 ex	Itteren	(J.v.d.Coelen)
19-9: 1 ex	Eijsden	(W.G.)

De kleine strandloper is de andere soort die regelmatig gezien werd:

8+10-5: 1 ex	Eijsden	(W.G.)
15+16-6: 1 ex	Eijsden	(W.G.)
8-7: 1 ex	Eijsden	(W.G.)
13,15+16-8: 1 ex	Thull-Schinnen	(F.Hustings)
23-8: 2 ex	Thull-Schinnen	(F.Hustings)
25+26-8: 2 ex	Stevensweert	(H.Vincken, P.Verbeek)

Van de andere soorten kwamen slechts 1 of 2 waarnemingen binnen:

Krombekstrandloper:		
8-5: 1 ex	Eijsden	(P.Poot, W.G.)
Temminck's strandloper:		
6+7-5: 1 ex	Eijsden	(W.G.)
9-9: 1 ex	Eijsden	(W.G.)

In 1977 was de spoeling dus bepaald dun. Over het algemeen zal het aantal waarnemingen beperkt blijven.

Alleen het kunstmatig creëren van een geschikt biotoop (bijv. bulten met lange oeverlijn) kan een sterke stijging van het aantal pleisterende vogels tot gevolg hebben.

Door het ontbreken van getijdeverschillen, zal men zo'n gebied wel kunstmatig kaal moeten houden, anders verliest het, doordat het dicht groeit, al na enkele jaren zijn waarde voor strandlopers.

Wie echt verzekerd wil zijn van het zien van strandlopers, kan beter naar de kuststreken gaan.

ROBINIA PSEUDOACACIA. L.

door

A. Faassen

Een aantal soorten bomen en struiken die door hun spontane voorkomen in onze omgeving de indruk wekken oereuropese bomen te zijn, hebben in feite niets met onze oorspronkelijke flora te maken. Zij zijn in beginsel daarin niet via de natuurlijke weg terecht gekomen, maar hebben zich dank zij mensenhand en de daarna gevolgde spontane verspreiding daarin ontwikkeld. Zij kunnen inmiddels een wezenlijk deel uitmaken van bepaalde vegetaties dan wel een zodanige verbroedering met bepaalde inheemse gewassen teweeg gebracht hebben, dat men van een gemeenschap in phytosociologische zin zou kunnen spreken. Het voorkomen in Nederland wordt dan nog in de diverse flora's slechts aangeduid met b.v. "sierboom, ook verwilderd". Een van zulke soorten is de Witte Acacia (*Robinia pseudoacacia* L.).

Ten tijde van Karel de Grote of Richard Leeuwenhardt of Frans I van Frankrijk - om enkele aanknopingspunten in de geschiedenis te noemen - was geen *Robinia pseudoacacia* in Europa bekend. Tijdgenoten van Karel V of Willem de Zwijger waren al evenmin met deze boom bekend. Het weten waar zulk een soort vandaan komt en hoe deze deel is gaan uitmaken van de inheemse begroeiing, kan leiden tot de meerdere belangstelling voor de soort.

Hoe kwam de Acacia in Europa?

Het zal overbodig zijn te vermelden dat met Acacia in de zin van wetenschappelijke geslachtsaanduiding en de volksnaam Acacia niet hetzelfde bedoeld wordt. Wat wetenschappelijk Acacia heet, is in de omgang o.m. de welbekende Mimosa en wat wij met de volksnaam Acacia plegen aan te duiden heeft